



Fejér Megyei Kormányhivatal

Ügyszám: FE/03/1889-1/2018.
Ügyintéző: Rácskainé dr. Ács Beáta

Települési Önkormányzatok Közös Önkormányzati Hivatalok

Székhelyén

Tisztelt Jegyző Asszony / Úr!

Az egységes jogalkalmazásra tekintettel, a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozó kutak fennmaradásának engedélyezésére vonatkozóan, az alábbi szakmai tájékoztatót teszem közzé:

A jegyzők hatáskörébe a házi ivóvízigényt vagy a háztartási igényt kielégítő ásott, fúrt kutak tartoznak, amelyek a talajvízkészlet vagy parti szűrésű vízkészlet felhasználásával üzemelnek. Az Önkormányzati Hírlevél 2017. évi 1. számában a Belügyminisztérium részletes tájékoztatást adott a jegyző hatáskörébe tartozó engedélyezések esetén az együttesen teljesítendő feltételekről és ezek magyarázatáról, az alábbiak szerint:

Feltételek:

Nem érinthet a kút helye
vízbázisvédelmi védőterületet.

A kút csak talajvizet és/vagy parti
szűrésű vízkészletet használhat fel.

A kútból maximálisan 500 m³/év
mennyiséget lehet kitermelni.

Megjegyzés, magyarázat:

A vízbázisvédelmi védőterületek elhelyezkedésével kapcsolatban a területi vízügyi hatóságok (katasztrófavédelmi igazgatóságok) és ivóvízbázisokra vonatkozóan a helyi vízművek rendelkeznek naprakész információkkal. E területeken a vízkészlet biztonsága érdekében a területi vízügyi hatóság adja ki az engedélyt.

Nem történhet a vízkitermelés rétegvízből, vagy karsztvízből. Magyarországon a talajvizek átlag mélysége a hegy- és dombvidéki területek kivételével ritkán haladja meg a 20 métert, ezért amennyiben a létesítési engedély iránti kérelemben ezt meghaladó mélység szerepel, vizsgálni kell, hogy a kút valóban talajvízadó rétegre létesül-e. E tekintetben a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól kérhető eligazítás.

Az 500 m³/év mennyiség napi bontásban átlagosan 1,37 m³/nap vízkivételt tesz lehetővé. Azonban a háztartási vízkivétel zöme jellemzően vegetációs időszakban, a nyári hónapokban történik locsolási célra, mellyel szemben a téli vízhasználat alárendelt. Így a nyári hónapokban a vízkivétel mértéke a számolt átlagos napi vízkivételt meghaladhatja.
Hazánkban átlagos házi vízigényként 60-100 liter/fő/nappal lehet számolni komfortfokozattól függően, ugyanez számos állatonként 80-120 liter/nappal, a locsolásra pedig 4 hónapra átlag 1 liter/m²-rel.

A vízlétesítmény csak ott létesíthető, ahol az ingatlanon épület van, vagy az épület létesítésére engedélyt adtak/bejelentés történt a hatóság felé.

E rendelkezés hivatott szavatolni, hogy a kút vize valóban háztartási célokra, és/vagy házi ivóvízigény kielégítésére kerüljön felhasználásra.

A kútra magánszemély kér engedélyt.

Amennyiben a létesítő például gazdasági társaság, gazdálkodó szervezet, közintézmény, önkormányzat, akkor a jegyző nem rendelkezik hatáskörrel az engedélyezésre vonatkozóan.

A vízkivétel háztartási igények és/vagy házi ivóvízigény kielégítés érdekében történik.

A háztartási igény a magánszemélyek részéről merülhet fel a saját háztartásban jelentkező igények ellátására, mely főként az alábbi tevékenységekre terjed ki: jellemzően az ingatlanhoz tartozó kiskert és gyepterület locsolása, az építmények és az ingóságok időszakos tisztítása, karbantartása, a nem mezőgazdasági célból termesztett növények öntözése, a háztáji (nem gazdasági célból tartott) állatok itatása és ellátása, kerti medence feltöltésére és vízpótlására.

A háztartási igények egyik kiemelt esete a házi ivóvízigény, hiszen itt a víz minőségét is kötelezően vizsgálni kell és az ivóvízre vonatkozó jogszabályi követelményeknek meg kell felelni.

A kút nem gazdasági vízkivétel céljából létesül.

Amennyiben a vízkivétel célja gazdasági érdekből történik, például üzemi állattartás, mezőgazdasági öntözés, vagy ipari tevékenység, akkor az engedélyezés nem tartozik jegyzői hatáskörbe.

Azokra a kutakra, amelyek létesítésekor jogszabály nem írta elő az engedélyezést, vagyis jogszerűen létesültek engedély nélkül, fennmaradási engedélyt nem kell kérni. Az Önkormányzati Hírlevél 2017. évi 1. száma tartalmazza a Belügyminisztérium tájékoztatását azon időszakokról, amikor engedély nélkül lehetett ásott, fűrt kutat létesíteni, az alábbiak szerint:

A vízjogról szóló 1885. évi XXIII. törvénycikk értelmében az élet rendes szükségletére vizet szolgáltató kutakat saját birtokán mindenki szabadon építhet. A törvénycikket a vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény 1965. július 1. napjával hatályon kívül helyezte.

A vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény végrehajtására kiadott 32/1964. (XII.13.) Kormányrendelet (Vtv.-vhR.) értelmében 1992. február 15. napjáig az egy ingatlan határában belül ásott kút megépítéséhez, átalakításához csak akkor nem szükséges vízjogi létesítési engedély, ha

- a) annak mélysége az első vízadó réteget követő záróréteget nem haladja meg;
- b) élővízfolyás, csatorna vagy állóvíz medrétől legalább húsz méter, a környezetükre szennyező hatású építményektől (pl. istálló, ól), az egyéb kutaktól, épületektől és a telek határaitól pedig az erre vonatkozó építési előírásokban meghatározott távolságban van;
- c) a víz kiemelése kézi erővel vagy olyan gépi berendezéssel történik, amelynek teljesítőképessége nem haladja meg a háztartás (háztáji gazdaság) indokolt vízszükségletének kielégítéséhez szükséges mértéket.

A fűrt kutak építésére vonatkozóan már 1960-tól a 34/1960. (V.É.17) számú OVF főigazgatói utasítás rendelkezett. Ez az 1960. augusztus 8-án életbe lépő utasítás, amelynek 4. § (1) bekezdése szerint „az építető (beruházó) a kút létesítéséhez, vagy felújításához, amelynek során a vízbeszerzés az eredetileg bekapcsolt vízadó réteg helyett más vízadó rétegből vagy vízadó szintből történik, vízjogi engedélyt köteles kérni” azonban a 10 méternél sekélyebb, illetve kézi kiemelésű vagy 1,5 LE alatti teljesítményű szivattyúval működtetett, kizárólag háztartási célokra használatos kutakra nem vonatkozott. Ebből fakadóan ezek a házi vízellátó kutak 1960. augusztus 8. napjától bizonyosan továbbra is engedély nélkül voltak létesíthetők.

1992. február 15. napján hatályba lépő módosítása alapján a Vtv.-vhR. 61. § (1) bekezdése értelmében a jegyző engedélye szükséges az olyan kút (akár ásott, akár fűrt kút) létesítéséhez, használatbavételéhez és megszüntetéséhez, amely a létesítő háztartásának (házi vízszükségletének) napi 1,5 m³ mennyiségig terjedő kielégítését szolgálja, továbbá, – a parti szűrésű, karszt és rétegvízkezelés igénybevétele vagy érintése nélkül – kizárólag a talajvíz felhasználását biztosítja.

A jegyzői engedélyezés alá tartozó kutakra vonatkozóan megállapítható, hogy

- a) 1992. február 15. napja után létesült minden kútra (ásott és fűrt kútra egyaránt) vízjogi létesítési engedélyt kellett volna kérni, és ennek következtében most fennmaradási engedély adható ki.
- b) 1992. február 15. napja előtt létesült kutak esetében
 - arra az ásott kútra, amely a jogszabályok értelmében (mélységének és elhelyezkedésének függvényében) jogszerűen létesült engedély nélkül, üzemeltetési engedélyt kell adni,
 - arra az ásott kútra, amelyre létesítésének időpontjában (mélységének és elhelyezkedésének függvényében) engedélyt kellett volna kérni, fennmaradási engedélyt kell adni,
 - minden fűrt kútra üzemeltetési engedélyt kell adni.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.) 28/A. § (1) bekezdésére, továbbá a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Kormányrendelet (Korm. rendelet) 5. § (1) bekezdésére és 24. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel, a jogszerűen engedély nélkül létesített kutakra üzemeltetési engedélyt kell kérni. Az üzemeltetési engedély kiadása külön szankcióval (bírsággal) nem jár. A fennmaradás engedélyezése esetén üzemeltetési engedélyt nem kell kérni. Az üzemeltetési vagy fennmaradási engedélyt akkor is be kell szerezni, ha az ügyfél úgy nyilatkozik, hogy a kutat nem használja, kivéve ha kérelmet nyújt be a kút megszüntetése iránt.

A kutak fennmaradásának engedélyezése hatósági ügy, a hatósági eljárásért a kérelmezőnek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 29. § (1) bekezdése szerinti általános tételű illetéket (3.000.- Ft) kell fizetnie, tekintettel arra, hogy az Itv. Melléklet XXII. pontja más összegű illetékről rendelkezést nem tartalmaz, illetve nem áll fenn igazgatási szolgáltatási díjfizetési kötelezettség.

Az eljárás során figyelemmel kell lenni arra, hogy nem csak a Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés a) pontját, a 24. § (3) bekezdését kell alkalmazni, mivel a Vgtv. 28. § (3) bekezdése szerint a helyi vízgazdálkodási hatósági (jegyzői) eljárásban – bizonyos kivételekkel – a vízügyi hatósági eljárásra vonatkozó rendelkezéseket is kell alkalmazni, és ugyanígy rendelkezik a Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése is.

A kutak fennmaradásának engedélyezése az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) hatálya alá tartozik, ugyanakkor a Vgtv. és a Korm. rendelet az Ákr.-től eltérő, illetve az Ákr.-t kiegészítő eljárási rendelkezéseket is tartalmaz.

Az ügyfél a kút fennmaradásának engedélyezése iránti kérelmét, a hiánypótlást és nyilatkozatát csak írásban terjesztheti elő (Vgtv. 28./B. §). Az írásbeli előterjesztés történhet papír alapon, vagy az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (Eüsztv.) szerinti elektronikus úton (ügyfélkapun keresztül) a Korm. rendelet 1/B. § (2) bekezdése értelmében.

A kérelemnek tartalmaznia kell az Ákr. 36. § (1) bekezdésében foglaltak mellett a külön miniszteri rendeletben meghatározott engedélyezési tervdokumentációt (Korm. rendelet 1/B. § (1) bekezdés, 15. § (3) bekezdés). Ez a külön miniszteri rendelet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról szóló 41/2017. (XII.29.) BM rendelet. A dokumentációnak a tényleges megvalósulási állapotot kell tartalmaznia, ehhez szükséges a kút műszaki szakember általi vizsgálata. A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútúrás szakmai követelményeiről szóló

101/2007. (XII.23.) KvVM rendelet 13. §-ában megjelölt kút tervezésére (13. § (1) bekezdés) vagy kút kivitelezésére (13. § (2) bekezdés) jogosult szakembernek nyilatkoznia is kell arról a hivatkozott dokumentációban, hogy a dokumentációban közölt adatok a valóságnak megfelelnek, a kút úgy került kialakításra, hogy abba a felszínről szennyeződés vagy csapadékvíz nem kerülhet. A dokumentáció elkészítéséhez tehát mindenképpen szakember – aki vagy kút tervezésére, vagy kút kivitelezésére jogosult – közreműködése szükséges. A dokumentációt egy példányban kell benyújtani a Korm. rendelet 1/B. § (2) bekezdése értelmében, és a 41/2017. (XII.29.) BM rendelet 2. melléklet II. pontjában foglaltakon túl egyéb adatot, iratot, tervrajzot, helyszínrajzot nem kell a dokumentumnak tartalmaznia.

A kérelem részeként a kérelmezőnek igazolnia kell a közmű kezelője hozzájárulásának meglétét abban az esetben, ha a kút közművet érint, továbbá az ingatlan tulajdonosa írásbeli hozzájárulásának meglétét abban az esetben ha a kúttal érintett ingatlan nem a kutat létesítő kérelmező tulajdona (Korm. rendelet 1/B. § (4) bekezdés a), c) pont). Az ügyfél a fenti hozzájárulásokat csak eredetiben vagy hiteles elektronikus másolatban nyújthatja be (Korm. rendelet 1/D. § (3) bekezdés).

A Korm. rendelet 1/A. § (1) bekezdése tartalmazza, hogy a vízügyi hatósági eljárásban, így a fennmaradási engedélyezési eljárásban is az Ákr. 10. § (1) bekezdésben foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősül a létesítő, a kúttal érintett ingatlan tulajdonosa (a létesítő és a kúttal érintett ingatlan tulajdonosa lehet azonos személy, de lehet különböző is, illetve az is előfordulhat, hogy az ingatlan több tulajdonosa van), továbbá az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték (pl. haszonélvező).

A Vgtv. 28/D. § (1) bekezdése szerint a kérelemre indult eljárás megindulásáról az ismert ügyfelet írásban értesíteni kell. Az értesítés csak akkor mellőzhető, ha az eljárás megindítása után a hatóság nyolc napon belül érdemben dönt, vagy a kérelmet visszautasítja, vagy az eljárást megszünteti, vagy azt honvédelmi, nemzetbiztonsági, közbiztonsági okból jogszabály kizárja. Az értesítés tartalmát a Vgtv. 28/D. (3) bekezdése határozza meg. Amennyiben a hatóság nyolc napon belül nem dönt érdemben, a kérelmet nem utasítja vissza, az eljárást nem szünteti meg, illetve nem függeszti fel, akkor függő hatályú döntést kell hozni az Ákr. 43. § (7) bekezdésére figyelemmel. A függő hatályú döntésben a Vgtv. 28/C. §-a alapján nem kell rendelkezni a kérelmezett jog gyakorlásáról, vagyis a döntés formája végzés.

Az ügyintézési határidő az Ákr. 50. § (2) bekezdés c) pontja alapján teljes eljárásban hatvan nap. Az eljárás során szünetelésnek nincs helye (Korm. rendelet 1/D. § (2) bekezdés), és a jegyző az eljárás során két alkalommal hívhatja fel hiánypótlásra az ügyfelet. A második hiánypótlási felhívásra a tényállás tisztázása során felmerült új adatokra tekintettel kerülhet sor (Korm. rendelet 1/D. § (1) bekezdés).

Az eljárás során felmerült költségeket a kérelmező viseli és előlegezi az Ákr. 125. § (1) bekezdése és 128. § (1) bekezdése alapján. Az eljárási költségeket az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. §-a határozza meg, ezen felül a Vgtv. 30/A. §-a alapján a fennmaradási engedélyezési eljárásban eljárási költségnek minősülnek a hatósági eljárás során felmerülő mintavételi, laboratóriumi, illetve egyéb műszeres vizsgálatok költségei, továbbá az eljárás során a tényállás tisztázása kapcsán felmerült személyi és dologi költségek.

A fennmaradási engedély iránti kérelem elbírálása során a vízjogi létesítési és a vízjogi üzemeltetési engedélyezési eljárásra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával kell eljárni (Korm. rendelet 15. § (3) bekezdése). Az eljárás annak megállapítására irányul, hogy a megvalósított vízilétesítmény (kút) – az engedély hiányától eltekintve – mennyiben felel meg a vízjogi létesítési és üzemeltetési engedély kiadására vonatkozó, a Vgtv.-ben és egyéb jogszabályban meghatározott követelményeknek, illetve a hatósági előírásoknak. A hatóság a fennmaradási engedély megadását a létesítmény átalakításától vagy meghatározott munkák elvégzésétől teheti függővé (Korm. rendelet 15. § (4) bekezdés). Fentiekén túl a kút fennmaradási engedélyének feltételeit a Vgtv. 29. § (1) bekezdése, a Korm. rendelet 24. § (3) bekezdése tartalmazza.

Szakhatósági közreműködésre az Ákr. 55. § (1) bekezdése alapján csak akkor kerülhet sor, ha azt törvény vagy kormányrendelet előírja. Az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet a vízügyi és vízvédelmi ügyek címet viselő táblázat 24. pontjában írja elő a fővárosi és megyei kormányhivatal népegészségügyi hatáskörében eljáró járási hivatalának szakhatóságként történő bevonását, de csak abban az esetben, ha a kút a házi ivóvízigény kielégítésére szolgál. Ha a kút nem a házi ivóvízigény, hanem a háztartási igény (pl. locsolás) kielégítését szolgálja, nincs szakhatósági közreműködés.

Annak természetesen nincs akadálya, hogy a tényállás tisztázása során a jegyző megkeresse az illetékes vízügyi igazgatóságot vagy a területi vízügyi hatóságot pl. abban a kérdésben, hogy a kút érint-e hidrogeológiai védőidomot, védőterületet. Fúrt kutaknál felmerülhet a dokumentáció adatai alapján, hogy a vízkitermelés nem a talajvízből, hanem rétegvízből vagy karsztvízből történik, ebben az esetben szintén szükséges az egyeztetés a hivatkozott szervekkel, és amennyiben a kút nem talajvizet használ fel, az ügyet át kell tenni a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatósághoz, mint területi vízügyi hatósághoz.

Amennyiben a fennmaradási engedély megadható, fő szabály szerint elsődlegesen a kivitelezővel, másodlagosan a létesítővel szemben vízgazdálkodási bírságot kell kiszabni a fennmaradásról rendelkező határozatban (Vgtv. 29. § (4)-(6) bekezdés). A vízgazdálkodási bírságra vonatkozó részletes szabályokat a vízgazdálkodási bírság megállapításának részletes szabályairól szóló 438/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet tartalmazza, vízgazdálkodási bírság kiszabására a jegyző is jogosult. A bírság nem az önkormányzat, hanem a központi költségvetés bevétele (Vgtv. 32/A. § (2) bekezdés). A Vgtv. 29. § (7) bekezdése tartalmazza, hogy mentesül a vízgazdálkodási bírság megfizetése alól az a létesítő, (a kivitelező tehát nem), aki 2018. január 1-jét megelőzően engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített kutat, ha a vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárást 2018. december 31-ig kérelmezi, és az engedély megadásának feltételei fennállnak. Az Országgyűlés honlapján már olvasható a T/2823. számú törvényjavaslat, mely szerint ez a határidő módosul 2020. december 31. napjára.

A Vgtv. és a Korm. rendelet nem írja elő, hogy az ügyfeleknek bejelentést kell tenni az engedély nélkül létesített kutakról. A hatósági eljárás lefolytatása nem bejelentésre, hanem kérelemre történik.

Amennyiben az engedély nélkül, vagy attól eltérően megvalósított kút vízgazdálkodási, környezet- vagy természetvédelmi szempontból káros és ez átalakítással sem szüntethető meg, a kérelem elutasítása mellett, az épített kút a létesítmény megszüntetésére (elbontására) kell kötelezni (Korm. rendelet 16. § (1) bekezdés).

A jegyző döntése ellen fellebbezésnek van helye (Vgtv. 29/A. §). A fellebbezést a fővárosi és megyei kormányhivatal bírálja el (Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés). Amennyiben a jegyző döntése kötelezést tartalmaz (pl. kút átalakítása, elbontása), úgy önkéntes teljesítés hiányában a meghatározott cselekmény végrehajtásának foganatosítása is a jegyző, és nem az állami adóhatóság feladata (Korm. rendelet 1/H. §).

A Vgtv. 33. § (2) bekezdése szerint a jegyzőnek a vízilétesítményekről nyilvántartást kell vezetni. A Korm. rendelet 24. § (7) bekezdése szabályozza a nyilvántartás tartalmát, a Korm. rendelet 24. § (9) bekezdése pedig előírja, hogy a nyilvántartást minden év március 31. napjáig meg kell küldeni az illetékes vízügyi igazgatóságnak.

Székesfehérvár, 2018. október 26.

Tisztelettel:



Dr. Simon László
kormány megbízott